

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради

Маріупольського державного університету

від 24.06.2020 № 10

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ФІЛОЛОГІЯ. МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА (РОСІЙСЬКА)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський) рівень.
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр.
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки.
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія.
(код та найменування спеціальності)

Філологія. Мова та література (російська)

Назва освітньо-професійної програми

Спеціалізація (за необхідністю) 035.034 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – російська

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2020 р.

Наказ про введення в дію

рішення Вченої ради МДУ від 25.06. 2020 р. № 138

I Преамбула

1. Розроблено на основі Стандарту вищої освіти зі спеціальності «035 Філологія» відповідного рівня освіти від 20.06.2019 р. і внесено кафедрою слов'янської філології та перекладу.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 24.06. 2020 № 10

3. Розробники програми:

Педченко О. В., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу;

Волік Н. А., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу;

4. Цілі ОП, особливість (унікальність) ОП, відповідність цілей ОП місії та стратегії МДУ.

Мета освітньої програми: підготувати висококваліфікованого філолога з сформованими загальними і професійними компетентностями рівня Бакалавр та готового надавати послуг у сфері літературної, мовленнєвої, перекладацької та проектної діяльності.

Особливість (унікальність) ОП полягає в акценті на використання сучасних інформаційних та комунікативних технологій у вивченні філологічних дисциплін та курсів, зокрема проектних технологій, які забезпечують практичну спрямованість діяльності сучасного філолога. Вивчення другої іноземної мови за вибором. Особливу увагу приділено розвитку компетентностей міжкультурної комунікації та soft skills студентів через нові форми викладання навчальних предметів, проведення досліджень, виконання проектів та участі у науково-практичних та навчально-комунікативних заходах кафедри слов'янської філології та перекладу.

Мета реалізації ОП тісно корелює з *місією та стратегією МДУ* у частині підготовки фахівця-філолога здатного до реалізації сучасних програм гуманітарного розвитку та у частині створення в університеті сприятливих умов для реалізації процесів забезпечення якості освіти та подальшого входження в світовий освітній простір; розширення напрямів підготовки та спеціальностей, відповідно до сучасних вимог на ринку праці.

Рецензенти:

Пахарева Т. А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури та теорії літератури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Євстаф'єва Н. П., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії російської літератури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

II. Профіль освітньої програми

Профіль освітньо-професійної програми ступеня вищої освіти бакалавр Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Назва ОПП: Філологія. Мова та література (російська) Кваліфікація: Бакалавр філології за спеціалізацією «Російська мова та зарубіжна література»	
Тип диплому та обсяг програми	Диплом бакалавра, одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС, 3 роки 10 місяців
Вищий навчальний заклад	Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Акредитаційна інституція	Національна агенція забезпечення якості вищої освіти
Період акредитації	Серія НД- II № 0577847 до 1 липня 2025 р.
Рівень програми	FQЕНЕА – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність атестата про повну загальну освіту
Мови викладання	Українська, російська, англійська, польська
Термін дії ОПП	1 липня 2025 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdu.in.ua/index/opp/0-197
а	Мета програми

Підготувати висококваліфікованого філолога з сформованими загальними і професійними компетентностями рівня Бакалавр та готового надавати послуг у сфері літературної, мовленнєвої, перекладацької та проєктної діяльності.		
b	Характеристика програми	
1	<i>Предметна область, напрям</i>	<p><i>Об'єкти вивчення та професійної діяльності:</i> російська та польська/англійська мови (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад та редагування; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікації в усній та письмовій формах.</p> <p><i>Мета навчання</i> – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом), редагуванням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією усної комунікації різними мовами, проведення проєктів.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.</p>
2	<i>Фокус програми та спеціалізації</i>	Загальна
3	<i>Орієнтація програми</i>	Освітньо-професійна
4	<i>Особливості та відмінності програми</i>	Акцент на використання сучасних інформаційних та комунікативних технологій у вивченні філологічних дисциплін та курсів, зокрема проєктних технологій, які забезпечують практичну спрямованість діяльності сучасного філолога. Вивчення другої іноземної мови за вибором. Особливу увагу приділено розвитку компетентностей міжкультурної комунікації та soft skills студентів через нові форми викладання навчальних предметів, проведення досліджень, виконання проєктів та участі у науково-практичних та навчально-комунікативних заходах кафедри слов'янської філології та перекладу.
c	Працевлаштування та продовження освіти	
1	<i>Працевлаштування</i>	2444 Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів 2444.2 Філолог 2451 Професіонали в галузі літератури 2451.2 Редактор
2	<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчання за програмами другого рівня вищої освіти за галуззю знань, що узгоджується з отриманим дипломом бакалавра або суміжною.
d	Стиль та методика навчання	
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Загальний стиль навчання – проблемно-орієнтований. Лекційні курси поєднуються з семінарами, диспутами, «мозковими штурмами». Переважно навчання відбувається в малих групах (до 20 осіб), що дозволяє практикувати студентськоцентроване навчання. Широко використовується алгоритмізація навчання. Самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами визначається як особистісно-орієнтована педагогічна взаємодія суб'єктів навчання у ВНЗ, метою і мірою ефективності

		якої є формування професійної компетентності майбутнього фахівця.
2	Методи оцінювання	експрес-тестування, усні відповіді на практичних і семінарських заняттях, створення інтелект-карт, таблиць, виконання творчих та пошукових завдань; портфоліо проєкту (за результатами практики); виконання навчальних проєктів з обов'язковою презентацією результатів; экзамени семестрові: усні, письмові у формі тестів, комбіновані (для циклу дисциплін професійної і практичної підготовки); комплексний кваліфікаційний экзамен.
e	Програмні компетентності	
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
1	Загальні	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4) Здатність бути критичним і самокритичним. 5) Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. 6) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 7) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 8) Здатність працювати в команді та автономно. 9) Здатність спілкуватися іноземною мовою. 10) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 11) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 12) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 13) Здатність проведення досліджень на належному рівні. 14) Навички раціональної економічної поведінки
2	Фахові	<ol style="list-style-type: none"> 1) Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. 2) Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. 3) Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов. 4) Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди російської та польської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію. 5) Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку російської літератури від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та

		<p>української літератури.</p> <p>6) Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати російську та польську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>7) Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовленнєвих, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу російських і польських текстів.</p> <p>8) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>9) Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>10) Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз художніх текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>11) Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.</p> <p>12) Здатність до організації ділової комунікації.</p> <p>13) Здатність створювати художні та художньо-публіцистичні тексти та редагувати чужі.</p> <p>14) Усвідомлення основних методів та форм проектної діяльності.</p>
е	Програмні результати навчання	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію російської мови і літератури, історію зарубіжної літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди російської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію. 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. 11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі. 14. Використовувати російську і польську мови, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя. 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів. 	

	<p>16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції славістики, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p> <p>18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі славістики і перекладу та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p> <p>19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.</p> <p>20) Вміти створювати художні та художньо-публіцистичні тексти</p> <p>21) Знати основні методи та форми літературної діяльності.</p> <p>22) Вміти комерціалізувати літературні та перекладацькі проекти.</p>
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Гарант ОПП – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу МДУ Педченко О. В. Усі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму, за кваліфікацією відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються. У процесі організації освітнього процесу залучаються вітчизняні та закордонні фахівці відповідної галузі.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам. Обладнано Центр польської культури, дві навчальні лабораторії комп'ютерної техніки. Доступ до Інтернет-мережі є відкритим.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відділ «Філологія» наукової бібліотеки МДУ нараховує понад 7 тис. екземплярів наукової та навчальної літератури. Комплектування бібліотеки доповнюється за рахунок спеціальної періодики з питань філології та освіти. З усіх дисциплін навчального плану підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія ОПП «Філологія. Мова та література (російська)» розроблено комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін та дистанційні курси, що викладено на Навчальному порталі МДУ (http://moodle.mdu.in.ua/).
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Реалізується у закладах вищої освіти (наукових установах) – партнерах в межах України згідно з Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди, укладені в рамках проекту Еразмус +: - Яннінський університет (Греція): кредитна мобільність студентів, стажування викладачів; - Афінівський національний університет імені Каподістрії (Греція): кредитна мобільність студентів, стажування викладачів; - Полонійна академія в Ченстохові (Польща): подвійне дипломування за бакалаврськими та магістерськими програмами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови вступу на освітню програму іноземців та осіб без громадянства висвітлено у Правилах прийому до МДУ. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться з додатковою мовною підготовкою.

III Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр філології
Кваліфікація дипломі	в ступень вищої освіти – бакалавр, спеціальність – Філологія, спеціалізація – Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська освітньо-професійна програма – Філологія. Мова та література (російська) Бакалавр філології за спеціалізацією «Російська мова та зарубіжна література»
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення та професійної діяльності:</i> російська та польська/англійська мови (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад та редагування; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікації в усній та письмовій формах. <i>Мета навчання</i> — підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом), редагуванням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією усної комунікації різними мовами, проведення проектів. <i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.
Фокус програми: загальна/ спеціальна	Загальна
Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Академічні права випускників	Навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти
Працевлаштування випускників	2444 Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів 2444.2 Філолог 2451 Професіонали в галузі літератури 2451.2 Редактор

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

Тип диплому

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг освітньо-професійної програми бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС. - мінімальний відсоток загальних та спеціальних (фахових) компетентностей освітньо-професійної програми за спеціальністю визначається стандартом вищої освіти. - перезарахування навчальних дисциплін на основі ступенів «молодшого спеціаліста» / «молодшого бакалавра», «спеціаліста», «магістра» передбачено відповідно до затверджених стандартів вищої освіти за спеціальностями в обсязі не більше 120 кредитів ЄКТС. - 70% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти.
---	---

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4) Здатність бути критичним і самокритичним. 5) Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. 6) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 7) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 8) Здатність працювати в команді та автономно. 9) Здатність спілкуватися іноземною мовою. 10) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 11) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 12) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 13) Здатність проведення досліджень на належному рівні. 14) Навички раціональної економічної поведінки 	<p>K3-1</p> <p>K3-2</p> <p>K3-3</p> <p>K3-4</p> <p>K3-5</p> <p>K3-6</p> <p>K3-7</p> <p>K3-8</p> <p>K3-9</p> <p>K3-10</p> <p>K3-11</p> <p>K3-12</p> <p>K3-13</p> <p>K3-14</p>
Спеціальні	1) Усвідомлення структури філологічної науки та її	КП-1

(фахові, предметні) компетентності	теоретичних основ.	
	2) Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.	КП-2
	3) Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської/англійської мов.	КП-3
	4) Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди російської та польської/англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.	КП-4
	5) Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку російської літератури від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.	КП-5
	6) Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати російську та польську/англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.	КП-6
	7) Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовленнєвих, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу російських і польських/англійських текстів.	КП-7
	8) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	
	9) Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами та їх редагування.	КП-8
	10) Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз художніх текстів різних стилів і жанрів.	КП-9
	11) Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	КП-10
	12) Здатність до організації ділової комунікації.	
	13) Здатність створювати художні та художньо-публіцистичні тексти та редагувати чужі.	
	14) Усвідомлення основних методів та форм проектної діяльності	КП-11 КП-12 КП-13 КП-14

VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання	Шифр результату навчання
1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	РН 1
2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	РН 2
3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	РН 3

4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	PH 4
5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	PH 5
6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	PH 6
7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	PH 7
8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію російської мови і літератури, історію зарубіжної літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	PH 8
9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди російської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.	PH 9
10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	PH 10
11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	PH 11
12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	PH 12
13. Аналізувати й інтерпретувати твори російської та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.	PH 13
14. Використовувати російську і польську/англійську мови, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	PH 14
15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів.	PH 15
16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції славістики, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	PH 16
17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	PH 17
18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі славістики і перекладу та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	PH 18
19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	PH 19
20. Створювати та редагувати художні та художньо-публіцистичні тексти.	PH 20
21. Мати навички організації та комерціалізації літературних та перекладацьких проектів.	PH 21

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання: студентоцентризований, професійно-орієнтований, комунікативно-спрямований.

Б) Система оцінювання:

- експрес-тестування, усні відповіді на практичних і семінарських заняттях, створення інтелект-карт, таблиць, виконання творчих та пошукових завдань;
- портфолію проекту (за результатами практики);
- виконання навчальних проектів з обов'язковою презентацією результатів;
- екзамени семестрові: усні, письмові у формі тестів, комбіновані (для циклу дисциплін професійної і практичної підготовки);
- комплексний кваліфікаційний екзамен;

Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра освіти становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	51 (21%)	36 (15%)	15 (6%)
Професійна підготовка	189 (79%)	144 (60%)	45 (19%)
Усього для ступеня бакалавра	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження виробничої (проектної) практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Перелік компонентів ОПП

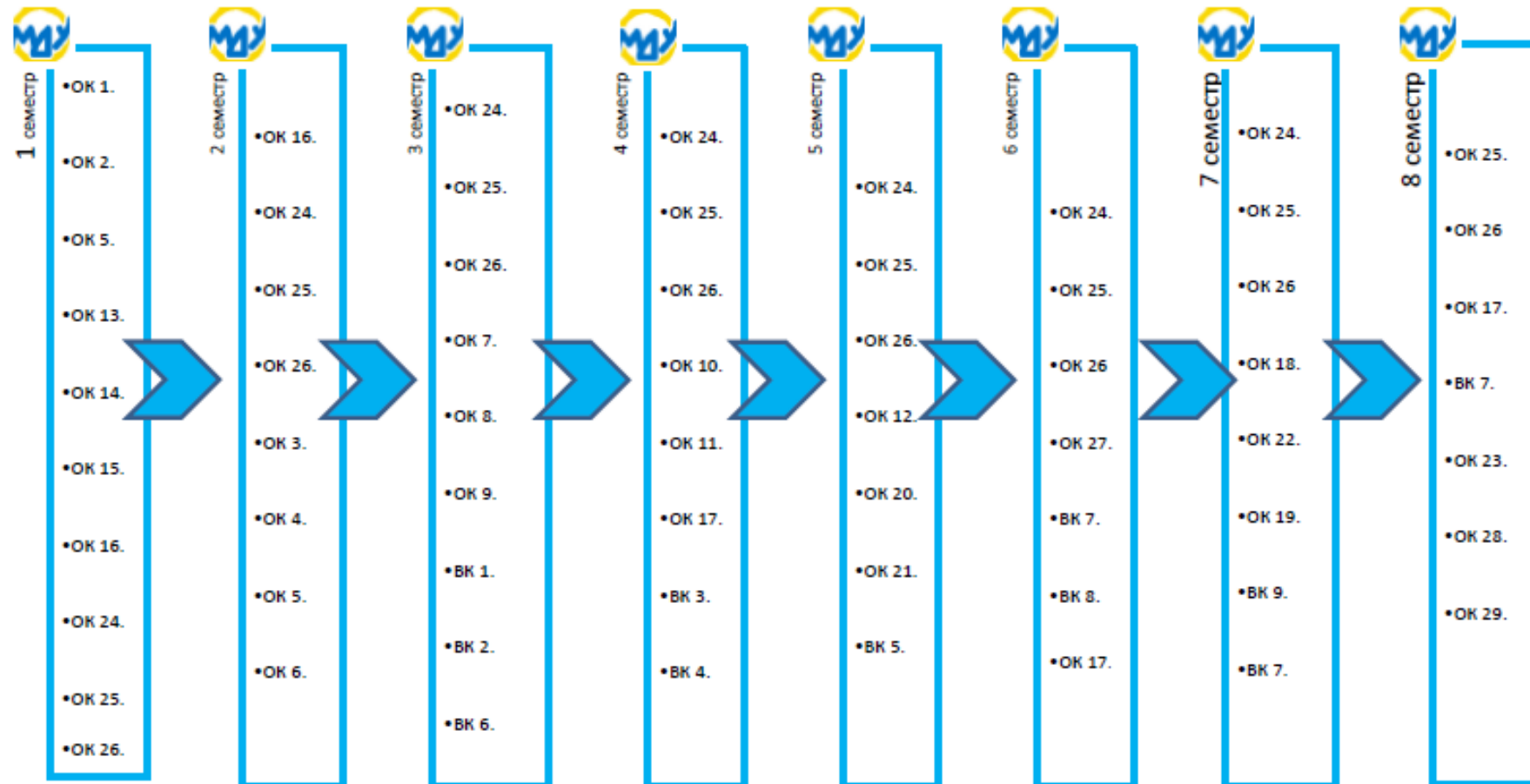
Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	ОКЗП 1.1.1	Історія України	3	екзамен
ОК 2.	ОКЗП 1.1.2	Комп'ютерні системи та технології	3	екзамен
ОК 3.	ОКЗП 1.1.3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 4.	ОКЗП 1.1.4	Історія української культури	3	екзамен
ОК 5.	ОКЗП 1.1.5	Фізичне виховання	3	диф.залік
ОК 6.	ОКЗП 1.1.6	Безпека життєдіяльності	3	диф.залік
ОК 7.	ОКЗП 1.1.7	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 8.	ОКЗП 1.1.8	Філософія	3	екзамен
ОК 9.	ОКЗП 1.1.9	Основи психології	3	екзамен
ОК 10.	ОКЗП 1.1.10	Основи економічної теорії	3	екзамен
ОК 11.	ОКЗП 1.1.11	Основи правознавства	3	екзамен
ОК 12.	ОКЗП 1.1.12	Політологія	3	екзамен
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 13.	ОКПП 1.2.1	Вступ до літературознавства	3	екзамен
ОК 14.	ОКПП 1.2.2	Вступ до мовознавства	3	екзамен

ОК 15.	ОКПП 1.2.3	Латина	3	екзамен
ОК 16.	ОКПП 1.2.4	Вступ до мовної комунікації другої іноземної мови (із зазначенням мови)	10	екзамен
ОК 17.	ОКПП 1.2.5	Курсові роботи/проекти	9	диф. заліки
ОК 18.	ОКПП 1.2.6	Теорія і практика перекладу (за мовами спеціалізації)	4	екзамен
ОК 19.	ОКПП 1.2.7	Машинний переклад та основи машинної лексикографії (за мовами спеціалізації)	3	залік
ОК 20.	ОКПП 1.2.8	Вступ до слов'янської філології та старослов'янська мова	5	залік
ОК 21.	ОКПП 1.2.9	Діалектологія та соціолінгвістика (за мовами спеціалізації)	3	залік
ОК 22.	ОКПП 1.2.10	Основи редагування текстів (за мовами спеціалізації)	3	залік
ОК 23.	ОКПП 1.2.11	Аналіз художнього тексту	3	залік
ОК 24.	ОКПП 1.2.12	Сучасна російська мова	36	заліки, екзамени
ОК 25.	ОКПП 1.2.13	Історія зарубіжної літератури	24	заліки, екзамени
ОК 26.	ОКПП 1.2.14	Історія російської літератури	25	заліки, екзамени
ОК 27.	ОКПП 1.2.15	Історія російської мови	3	залік
ОК 28.	ОКПП 1.2.16	Стилістика та культура мовлення (за мовами спеціалізації)	3	залік
ОК 29.	ОКПП 1.2.17	Практична підготовка		
		Виробнича практика (проектна)	4	диф. залік
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВКЗП 2.1.1	Дисципліна за вибором 1.	3	залік
ВК 2.	ВКЗП 2.1.2	Дисципліна за вибором 2.	3	залік
ВК 3.	ВКЗП 2.1.3	Дисципліна за вибором 3.	3	залік
ВК 4.	ВКЗП 2.1.4	Дисципліна за вибором 4.	3	залік
ВК 5.	ВКЗП 2.1.5	Дисципліна за вибором 5.	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВК 6.	ВКПП 2.2.1	Дисципліна за вибором 1.	30	заліки, екзамени
ВК 7.	ВКПП 2.2.2	Дисципліна за вибором 2.	9	заліки
ВК 8.	ВКПП 2.2.3	Дисципліна за вибором 3.	3	залік
ВК 9.	ВКПП 2.2.4	Дисципліна за вибором 4.	3	залік

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку. Опис дисциплін вільного вибору студентів наведено у каталозі елективних дисциплін, який оновлюється кожного року та затверджується в установчому порядку згідно з Положенням про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті.

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у матриці (Таблиця 3), рядки якої містять програмні результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою, і у окремих матрицях запропонованих стандартом (Таблиці 4,5).

Структурно-логічна схема ОПП

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Програмні навчання/ дисципліна	результати Навчальна	Інтегральна компетентність	Компетентності																									
			Загальні компетентності											Спеціальні (фахові) компетентності														
			КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КЗ-5	КЗ-6	КЗ-7	КЗ-8	КЗ-9	КЗ-10	КЗ-11	КЗ-12	КЗ-13	КЗ-14	КП-1	КП-2	КП-3	КП-4	КП-5	КП-6	КП-7	КП-8	КП-9	КП-10	КП-11	КП-12
PH 1/ ОК 2; 3; 7; 9; 10; 11; 12; 13; 16; 18; 20; 21.		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+		+	+
PH 2/ ОК 3; 6; 13; 14; 19.		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+
PH 3/ ОК 1; 4; 8; 12; 21.			+	+	+	+			+	+	+	+		+					+		+	+	+	+	+	+	+	+
PH 4/ ОК 16; 20.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+						+		+			+	
PH 5/ ОК 5; 6; 16; 19.			+	+	+		+	+	+	+	+	+				+		+				+	+		+	+	+	+
PH 6/ ОК 3; 16; 19.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+		+	+						+			+
PH 7/ ОК 18.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+						+			+
PH 8/ ОК 1; 9; 10; 11; 12; 16; 24.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+			+	+						
PH 9/ ОК 3; 15; 16; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+		+	+	+	+	+		+	+	
PH 10/ ОК 10; 11; 16; 18.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+				+		+		+	
PH 11/ ОК 1; 4; 9; 16; 18.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+					+						
PH 12/ ОК 6; 9; 11; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+				+			+			+
PH 13/ ОК 1; 9; 10; 11; 12; 16; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+		+	+	+	+	+		+	+	
PH 14/ ОК 3; 15; 16; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+				+		+		+	
PH 15/ ОК 18.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+						+			+
PH 16/ ОК 1; 9; 10; 11; 12; 16; 24.			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+			+			+	+							
PH 17/ ОК 3; 15; 16; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	
PH 18/ ОК 10; 11; 16; 18.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+				+		+		+	
PH 19/ ОК 1; 4; 9; 16; 18.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+					+						
PH 20/ ОК 6; 9; 11; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+				+			+			+
PH 21/ ОК 1; 9; 10; 11; 12; 16; 21.			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+		+	+	+	+	+		+	+	+

Таблиця 4.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Кому- нікація	Автономія та відповіда- льність
Загальні компетентності				
1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+	+	+	+
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	+
4. Здатність бути критичним і самокритичним.			+	+
5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	+	+		+
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+	+	
7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.				+
8. Здатність працювати в команді та автономно.			+	+
9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	+	+	+	
10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+		
11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		+
12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	
13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	+	+		+
14. Навички раціональної економічної поведінки	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Усвідомлення структури філологічної науки та теоретичних основ.	+			
2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.	+	+		+
3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов.	+	+		+
4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+		+
5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератур, що вивчаються, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.	+	+		+

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену
Вимоги до атестаційного екзамену	Комплексний кваліфікаційний екзамен з сучасної російської мови, історії російської літератури та історії зарубіжної літератури має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання за фахом, визначених освітньою програмою.

VIII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У МДУ функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням МДУ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

IX. Інформація щодо моніторингу ОП

Моніторинг програми проходив у два етапи: опитування стейкхолдерів за допомогою Google Форм, засідання круглого столу «Обговорення результатів моніторингу та перспектив вдосконалення освітньої професійної програми «Філологія. Мова і література (російська)» (8 жовтня 2019 року). ОПП зі змінами було затверджено у встановленому порядку та оприлюднено на сайті МДУ у розділі «Громадське обговорення».

Гарант програми

О.В. Педченко

Опис нормативних навчальних дисциплін*Дисципліни циклу загальної підготовки***ОК 1. Історія України**

Мета вивчення курсу: формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань, вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості, формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал, робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел, навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії, розглядати історію України у європейському та світовому контекстах, формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістовні модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

ОК 2. Комп'ютерні системи та технології

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж); ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методів і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.
4. Сучасні комп'ютерні системи опрацювання інформації.

ОК 3. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Мета вивчення курсу: підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання курсу: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та вмінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування вмінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи культури української мови.
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності.

ОК 4. Історія української культури

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи знань про унікальність української культури, її роль та місце в світовому культурному просторі.

Завдання курсу: формування у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діахронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістовні модулі:

1. Концептуальні засади вивчення української культури.
2. Етапи формування та розвитку української культури.
3. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ОК 5. Фізичне виховання

Мета вивчення курсу: формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраних фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу: збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності; виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення; оволодіння системною спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання; набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту; формування життєво-важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістовні модулі:

1. Оздоровчі аспекти використання ходьби та бігу. Формування координаційних здібностей, швидкості рухів та сили.
2. Техніка виконання силових вправ. Психологічна підготовка. Аутогенне тренування. Гімнастичні вправи на релаксацію.
3. Основи методики розвитку силових здібностей. Підготовчі та спеціальні гімнастичні вправи для розвитку гнучкості.

ОК 6. Безпека життєдіяльності

Мета вивчення курсу: забезпечення відповідностей сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек природного і техногенного характеру, їх причини виникнення і можливі наслідки, тобто вплив на життя і здоров'я людей та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей і в цілому навколишнього середовища.

Завдання курсу: ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек; прогнозувати

можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи «людина-життєве середовище»; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо; розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів; запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію; використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі; планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності у системі «людина-життєве середовище»; забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудова моделей їхнього розвитку, визначення рівню ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Змістовні модулі:

1. Безпека життєдіяльності: Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій, та заходи зниження їх наслідків. Безпеки життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій.

2. Основи охорони праці: Правові та організаційні основи охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи фізіології та гігієни праці. Основи виробничої безпеки.

3. Цивільний захист: Моніторинг небезпек. Планування заходів захисту. Профільна підготовка. Захист населення і територій від НС.

ОК 7. Основи наукових досліджень

Мета вивчення курсу: підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі середньої (базової) освіти, навчання й виховання учнів основної школи, що виникають в практичній роботі, до прогнозування наслідків здійснюваних педагогічних впливів на дитину, вивчення та впровадження кращого сучасного передового досвіду.

Завдання курсу: забезпечити високий рівень професійної підготовки студентів шляхом ознайомлення їх з колом актуальних педагогічних проблем та озброєння принципами наукового підходу до постановки, оцінювання та їх вирішення; озброїти студентів початковими знаннями та вміннями з основ проведення наукового дослідження; формувати уміння і навички використання дослідницьких методів (діагностичних та формуючих) для вирішення практичних завдань навчання та виховання дітей шкільного віку; розвивати прогностичні уміння, базуючись на емпіричному досвіді та отриманих знаннях; підготувати студентів до здійснення самостійного педагогічного дослідження та оформлення його у вигляді курсової роботи з фаху; сприяти розвитку інтересу та прагнення до наукової діяльності, самостійності мислення.

Змістовні модулі:

1. Поняття про науково-педагогічні дослідження, їх види й принципи, та про методологію як вчення про методи пізнання і перетворення дійсності.
2. Методи науково-педагогічного дослідження. Емпіричні методи дослідження.
3. Педагогічний експеримент як важливий етап педагогічного дослідження. Теоретичні методи та оформлення результатів дослідження.

ОК 8. Філософія

Мета вивчення курсу: набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності;

формуванні світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання курсу: залучення до історії людської думки; формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістовні модулі:

1. Антична та середньовічна філософія.
2. Філософія нового часу.
3. Сучасна філософія.

ОК 9. Основи психології

Мета вивчення курсу: формування прагнення до самопізнання та самовдосконалення, комунікативної компетентності студентів; підвищення рівня теоретичних знань; розвиток творчого мислення і вмінь підходити до рішення професійних та життєвих задач з урахуванням основних закономірностей функціонування психіки людини.

Завдання курсу: допомога в осмисленні значущості основ психології для майбутнього професіонала в будь-якій галузі життєдіяльності; ознайомлення студентів з історією, сучасним станом, основними категоріями, методами; галузями психологічної науки; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела психіки людини та соціальної групи; формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних процесів, станів та властивостей особистості; окреслення онтогенетичного шляху людини як соціального індивіда й особистості, розкриття зв'язку закономірностей психічного розвитку з вихованням і навчанням; розвиток у студентів комунікативних компетенцій, оволодіння технологіями міжособистісного спілкування; формування практичних навичок вправного застосування різних методів вивчення пізнавальної сфери особистості, психічних станів та індивідуально-типологічних особливостей особистості; заохочування студентів до пошуку зв'язків теоретичних положень науки з практикою.

Змістовні модулі:

1. Вступ до психології.
2. Психологія пізнання.
3. Проблема особистості в психології.

ОК 10. Основи економічної теорії

Мета вивчення курсу: набуття ґрунтовних економічних знань, формування логіки економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів.

Завдання курсу: набуття навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків, формування агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем; формування вмінь загального аналізу основних економічних подій у своїй країні та за її межами, пошуку й використання інформації, необхідної для орієнтування в основних поточних проблемах економіки.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.
2. Теоретичні основи мікроекономіки.
3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства.

ОК 11. Основи правознавства

Мета вивчення курсу: набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу: вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку

держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Публічно-правові галузі права.
3. Приватно-правові галузі права.

ОК 12. Політологія

Мета вивчення курсу: засвоєння студентами основних категорій та закономірностей світового політичного процесу і сучасного етапу політичного життя України, вміння правильно застосовувати свої знання в політичному житті, грамотно оцінювати політичні факти, вільно орієнтуватися в структурі політичної системи України.

Завдання курсу: надання студентам систематизованих знань щодо політичної науки, виховання у них високого рівня політичної свідомості та поважного ставлення до Конституції України, законів України. Студенти повинні оволодіти певною сумою знань та уявлень про створення та розвиток України, реформування сучасної політичної системи України.

Змістовні модулі:

1. Політична система.
2. Основи демократії.
3. Політична свідомість і політична культура.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 13. Вступ до літературознавства

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з проблемним полем та дослідницьким апаратом літературознавства з урахуванням історії і сучасного стану дисципліни у вітчизняній і зарубіжній науці, сформувати системні теоретико-літературні знання та навички їх застосування на практиці.

Завдання курсу: забезпечити засвоєння студентами теоретичних уявлень про загальні властивості художньої літератури як виду мистецтва та складової частини культури, про естетичні особливості окремого літературного твору і про найважливіші закономірності літературного процесу; дати уявлення про наявність різних методологічних орієнтацій в історії науки; ввести в суть методики літературознавчого аналізу, навчити користуватися отриманими теоретичними знаннями в процесі роботи з художніми текстами.

Змістовні модулі:

1. Специфічні особливості художньої літератури. Літературний твір як художнє ціле.
2. Мова художнього твору. Основи віршування.
3. Літературні роди і жанри, та літературний процес.

ОК 14. Вступ до мовознавства

Мета вивчення курсу: ознайомлення із мовознавством як наукою, інформує про виникнення, походження, сутність мови, як явища людської культури, допомагає усвідомити системність мови, її структуру, засвоїти основні поняття та терміни

Завдання курсу: Оволодіти основною термінологією понятійного апарату загального мовознавства; Засвоїти основні відомості про мову, її будову, структуру й систему, функції, зв'язки з іншими науками; Отримати знання з теорії мовознавства, типології й генеалогії мов світу.

Змістовні модулі:

1. Вступ. Загальні питання мовознавства.
2. Фонетика і графіка. Лексикологія. Граматика – учення про граматичну будову мови.
3. Мовна типологія. Основні етапи розвитку письма. Мови світу і їх класифікація.

ОК 15. Латина

Мета вивчення курсу: надання базових знань з граматики латинської мови, розширення лінгвістичного кругозору студентів, надання базових відомостей з історії та культури античного світу.

Завдання курсу: засвоєння елементарних основ латинської граматики, що сприяють більш легкому засвоєнню нових європейських мов та поглиблюють розуміння рідної мови, тому що латинська мова зіграла значну роль у формуванні граматичної та лексичної структури європейських мов; формування навичок та вмінь: граматичного аналізу тексту як на морфологічному, так і на синтаксичному рівні; роботи з лексикою, зі словником; перекладу нескладних текстів за допомогою словника.

Змістовні модулі:

1. Фонетика. Морфологія. Частина мови.
2. Іменник. Прикметник. Третя, четверта та п'ята відміна іменників.
3. Система інфекта. Система перфекта. Ступені порівняння прикметників.

ОК 16. Вступ до мовної комунікації другої іноземної мови (англійська)

Мета вивчення курсу: формування в студентів необхідних мовних і мовленнєвих умінь і навичок базових видів мовленнєвої діяльності. Завдання тут полягає у тому, щоб навчити вільно і правильно (тобто на основі володіння достатньо об'ємним словниковим запасом з дотриманням фонетичних, граматичних і стилістичних норм) говорити і писати по-англійськи, читати і розуміти мовлення на слух, перекладати з іноземної мови на рідну і навпаки, а також читати, реферувати і анотувати будь-які види текстів (крім вузькоспеціальних).

Завдання курсу: розвиток вмінь правильно оформляти думки англійською мовою з точки зору фонетики, граматики, лексики. Удосконалення цих умінь залишається в центрі уваги і протягом наступних років навчання; інтегративне формування навичок та вмінь усного і писемного мовлення з послідовним удосконаленням кожного окремого виду мовленнєвої діяльності сприяє реінтеграції усіх видів мовленнєвої діяльності на більш високому рівні; розвиток умінь писемної комунікації набуває особливого значення з першого року навчання; зв'язок компонентів навчальної програми як у межах кожного року, так і протягом усіх чотирьох років навчання забезпечує цілісність та наступність у навчанні та перенесення головної уваги з формування мовленнєвих навичок на розвиток мовленнєвих умінь.

Змістовні модулі:

1. My family. Appearance. Our English lesson. Organs of speech. Classification of vowels.
2. My house/flat. Student's working day. Meals and cooking. The Adjective. The Adverb. The Numeral. Classification of consonants. Modification of sounds.
3. Our University. Seasons and weather. The Pronoun. The Verb. Present Tenses. The Verb. Past Tenses.
4. At the Seaside. Getting about the town. Shops and shopping. The Verb. Means of Expressing Future Actions. Direct and indirect speech. Sequence of tenses.

Вступ до мовної комунікації другої іноземної мови (польська)

Мета вивчення курсу: Навчальна дисципліна «Вступ до мовної комунікації другої іноземної мови (польська)» є початковим етапом вивчення польської мови студентами цієї спеціальності й передбачає засвоєння знань з лексикології, граматики і стилістики польської мови, а також набуття й удосконалення вже набутих умінь і навичок усіх видів мовленнєвої діяльності (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання) в межах програмної тематики. Головною метою дисципліни є практичне засвоєння студентами польської мови та нормативної бази її функціонування в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності та побуту; опанування студентами вмінь і навичок усіх видів вільної мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики; формування у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції.

Завдання курсу: засвоєння початкових базових знань з історії польської мови, лексикології, граматики і стилістики польської мови; набуття й удосконалення вже набутих умінь і навичок усіх видів мовленнєвої діяльності (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання) в межах програмної тематики;

розширення активного й пасивного лексичного складу студентів; набуття й удосконалення більш складних мовних компетенцій (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання, висловлювання на запропоновану тему).

Змістовні модулі:

1. Історія польської мови та її діалекти.
2. Głównie zasady nauczania się języka polskiego jako obcego.
3. Ogólne zasady komunikacji.

OK 17. Курсові роботи з мовознавства / літературознавства

Мета написання курсової роботи: поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів; вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, комп'ютерною технікою, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології; розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язання практичних завдань; систематизація та узагальнення навчального матеріалу; здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження; вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень; виявлення наукових здібностей і залучення їх до дослідницької роботи.

Курсова робота є самостійним дослідженням певної наукової проблеми в галузі іноземної філології, порівняльних студій або перекладу.

OK 18. Теорія і практика перекладу (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: виклад інформації з теорії перекладу та тренування певних навичок та умінь перекладацької діяльності з акцентуванням на сфері міжнародних відносин, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії.

Завдання курсу: розвиток теоретичних знань з перекладу в його нормативному і теоретичному аспектах; виробка вмінь практичного застосування перекладацьких прийомів в умовах усного послідовного, а також письмового перекладів з англійської мови та на англійську мову.

Змістовні модулі:

1. Основні принципи перекладу (прямого, зворотного, усного, письмового).
2. Лексичні, граматичні та стилістичні проблеми перекладу текстів різних функціональних стилів.

OK 19. Машинний переклад та основи машинної лексикографії (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: формування системи знань про нове наукове направлення – комп'ютерна лексикографія, яке вивчає взаємозв'язок загальної лексикографії з комп'ютерними технологіями, а також формування вмінь та навичок необхідних для ефективного використання засобів сучасних інформаційних технологій у своїй майбутній професійній діяльності. Формування у студентів вмінь та навичок, що забезпечують ефективне використання ЕОМ в учбовій та професійній перекладацькій діяльності.

Завдання курсу: виробити стійкі навички використання комп'ютерних технологій при перекладі іншомовних текстів.

Змістовні модулі:

1. Історія машинного перекладу, перспективи розвитку.
2. Автоматизований машинний переклад за участю людини.
3. Види систем машинного перекладу.

OK 20. Вступ до слов'янської філології та старослов'янська мова

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів зі слов'янською етномовною спільністю, розгляд актуальних проблем славістики, а також вивчення особливостей слов'янських мов в історичному плані і на сучасному етапі розвитку, крім того – вчення формування та розвитку фонетичного і граматичного строю старослов'янської мови як найдавнішої з письмових слов'янських мов.

Завдання курсу: вивчення діяльності найвидатніших славістів; вироблення наукового розуміння генетичної спорідненості слов'янських мов та її етнокультурного значення;

дослідження зв'язків давніх слов'ян з носіями інших мов і культур; формування уявлення про праслов'янську мову, її локалізацію та історію розвитку; знайомство з графічними системами і основними структурними особливостями слов'янських мов; засвоєння теоретичних принципів та практичних навичок порівняльно-історичного аналізу; навчання студентів прийомам застосування отриманих теоретичних знань при аналізі конкретного мовного матеріалу стародавніх текстів; оволодіння методами і прийомами лінгвістичної реконструкції.

Змістові модулі:

1. Слов'яни як етномовна спільність: походження і історія вивчення.
2. Слов'янські мови. Історія та сучасний стан.
3. Фонетичні особливості старослов'янської мови. Походження звуків.
4. Морфологія та синтаксис старослов'янської мови.

OK 21. Діалектологія та соціолінгвістика (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з теоретичними та практичними основами сучасної соціолінгвістики та діалектології, їх основними проблемами і способами їх вирішення, розкрити характер соціальних факторів, що визначають розвиток мови і її суспільну природу, показати нерозривний зв'язок мови з культурою мовця та на його колективну свідомість.

Завдання курсу: освоєння основних понять і категорій соціолінгвістики та діалектології; оволодіння соціолінгвістичними методами аналізу; вивчення основ діалектології та соціолінгвістики як розділів мовознавства; дослідження зумовленості мовних явищ і мовних одиниць соціальними факторами.

Змістові модулі:

1. Соціолінгвістика як наука, історія її розвитку.
2. Діалектологія як наука, історія її розвитку.
3. Практика діалектологічного та соціолінгвістичного досліджень.

OK 22. Основи редагування текстів (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: освоєння студентом комплексу теоретичних і практичних знань із основ редагування, необхідних для фахової підготовки до друку різних видів видань, а також у виробленні практичних навичок редакторської роботи з текстом.

Завдання курсу: висвітлити творчі, організаційні аспекти редагування, технології та методики редагування, особливості їх використання у професійній діяльності.

Змістові модулі:

1. Теоретичні аспекти редагування.
2. Процес редагування.

OK 23. Аналіз художнього тексту

Мета вивчення курсу: введення в проблематику розвитку теорії аналізу художнього тексту, формування уявлень про літературознавчому і лінгвістичному аналізі тексту, еволюції методології аналізу тексту.

Завдання курсу: формування загальних уявлень про систему і структуру аналізу художнього тексту; ознайомити студентів з основними методами лінгвістичного і літературознавчого аналізу; прищепити навички оперування поняттями і термінами; сформувати навички аналізу художніх текстів різних родів і жанрів.

Змістовні модулі:

1. Теорія та практика лінгвістичного аналізу художнього тексту
2. Методи літературознавчого аналізу тексту.

OK 24. Сучасна російська мова

Мета вивчення курсу: огляд основних явищ сучасної російської мови, що відносяться до різних сторін мовної системи (фонетики і фонології, орфоєпії, графіки та орфографії, лексикології, фразеології і лексикографії, морфеміки, морфонології і словотвору, морфології і синтаксису).

Завдання курсу: вивчення мови є оволодіння практичними навичками вільного, точного і яскравого вираження думки. Для розвитку різних видів компетенцій - загальнонаукових, інструментальних, соціально-особистісних, загальнокультурних і професійних - необхідне знання характерних властивостей і особливостей мови, закономірностей внутрішньомовного розвитку.

Змістовні модулі:

1. Лексикологія; фразеологія.
2. Фонетика і фонологія.
3. Морфеміка.
4. Словотвір.
5. Морфологія (іменні частини мови, дієслово).
6. Словосполучення.
7. Просте речення.
8. Складне речення.

ОК 25. Історія зарубіжної літератури

Мета вивчення курсу: ознайомлення з основними тенденціями розвитку світової літератури, творчістю найвидатніших представників і найбільш показовими творами різних епох.

Завдання курсу: ознайомлення з культурно-історичною епохами, формуванням основних жанрів світової літератури; розкриття морально-естетичних тенденцій світової літератури у різні епохи; вивчення художніх особливостей творів у межах основних жанрів і їх найвидатніших представників; знайомство з філософською та науково-критичною літературою з проблем світової літератури; освоєння наукової термінології і системи міфологічних образів.

Змістові модулі:

1. Антична література
2. Література Середньовіччя та Відродження
3. Література XVII - XVIII ст.
4. Література романтизму
5. Література реалізму
6. Література межі XIX-XX ст.
7. Література 1 половини XX ст. (1910-1940-і роки).
8. Література 2 половини XX ст. (1950-1990-і роки)

ОК 26. Історія російської літератури

Мета вивчення курсу: оволодіння теоретичними поняттями, пов'язаними зі специфікою та історією створення текстів, світоглядом і естетичними уявленнями епохи, системою жанрів російської літератури; знання змісту певного кола найбільш значних творів, своєрідності епохи їх написання, жанрової специфіки, місця в історико-літературному процесі; створення уявлень про закономірності й особливості розвитку літератури в цілому і в окремі періоди, про зв'язки творів з фольклором і літературами інших країн.

Завдання курсу: дати можливість студентам в комплексі освоїти рекомендовані художні тексти, критичну літературу, навчальну та наукову літературу, поглибити навички аналізу та інтерпретації літературних творів.

Змістовні модулі:

1. Історія російської літератури XI-XVIIст.
2. Історія російської літератури XVIIIст.
3. Історія російської літератури I пол. XIXст.
4. Історія російської літератури II пол. XIX ст.
5. Історія російської літератури к. XIX ст. - поч. XXст.
6. Історія російської літератури I пол. XX ст.
7. Історія російської літератури II пол. XIX ст.

ОК 27. Історія російської мови

Мета вивчення курсу: історичний огляд та аналіз лінгвістичних явищ російської мови: вивчення процесу розвитку мови у період з XI по XX ст.

Завдання курсу: познайомити студентів з основними процесами в історії розвитку мови; навчити аналізувати сучасні мовні явища з історичних позицій.

Змістовні модулі:

1. Історія російської літературної мови як розділ науки про мову.
2. Становлення та розвиток давньоруської літературної мови. 3. Формування та розвиток загальнонаціональних норм російської літературної мови.

ОК 28. Стилїстика та культура мовлення (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: теоретичне осмислення, узагальнення та систематизація стилістичних навичок та навичок культури мовлення, отриманих в процесі вивчення сучасної російської мови; узагальнення та вдосконалення знань студентів про функційний аспект мови та якості мовлення, що забезпечують її досконалість, закріплення у студентів основних, початкових навичок у редагуванні текстів, які вони отримали раніше, а також отримання базових знань з професійної редакторської діяльності.

Завдання курсу: дати студентам загальні теоретичні дані про функціональну стилістику та загальну мовленнєву культуру; ознайомити з основними комунікативними засобами мовлення, нормами сучасної російської літературної мови, із засобами мовленнєвої виразності; навчити студентів доцільному та доречному використанню мовних засобів в залежності від сфери та ситуації спілкування, від змісту та мети висловлювання; акцентувати особливу увагу студентів попередженню небажаної мовної інтерференції з іншими мовами та діалектами сучасної російської мови; залучити студентів до лінгвістичної культури, вивченню правил мовленнєвої поведінки, розвитку естетичного ставлення до мови.

Змістовні модулі:

1. Основні теоретичні аспекти, поняття і методи стилістики та культури мовлення як навчальної дисципліни.
2. Вправи та тренінгові завдання стилістики та культури мовлення.

ОК 29. Виробнича практика (проектна)

Мета проходження практики: оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці майбутньої професійної діяльності, формування у них на базі одержаних в Університеті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних суспільно-економічних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завдання практики: закріплення вмінь, якими повинні володіти випускники вищого навчального закладу за напрямом підготовки «Філологія. Мова і література (російська)», відповідно до виробничих функцій (організаційної, аналітичної, виконавчої) у типових задачах професійної діяльності, які реалізуються в межах проведення проекту.

Зміст: орієнтування, планування, збір інформації (ознайомлення з джерелами), обробка матеріалу (структурування інформації), реалізація проекту (виконання), оформлення результатів роботи, презентація проекту (захист), оцінювання та рефлексії.